SKLEP SODIŠČA (drugi senat)

z dne 1. decembra 2005*

V zadevi C-447/04,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Landesgericht Innsbruck (Avstrija) z odločbo z dne 30. septembra 2004, ki je prispela na Sodišče 27. oktobra 2004, v postopku

Autohaus Ostermann GmbH

proti

VAV Versicherungs AG,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi C. W. A. Timmermans (poročevalec), predsednik senata, R. Schintgen, sodnik, R. Silva de Lapuerta, sodnica, G. Arestis in J. Klučka, sodnika,

* Jezik postopka: nemščina.

generalni pravobranilec: P. Léger,
sodni tajnik: R. Grass,

po obvestilu predložitvenemu sodišču, da bo Sodišče odločilo z obrazloženim sklepom v skladu s členom 104(3), drugi pododstavek, Poslovnika,

po pozivu zadevnim strankam, navedenem v členu 23 Statuta Sodišča, naj predložijo morebitna stališča o tej zadevi,

po opredelitvi generalnega pravobranilca

sprejema naslednji

Sklep

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 4(6) Direktive 2000/26/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. maja 2000 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju avtomobilske odgovornosti, ki spreminja direktivi Sveta 73/239/EGS in 88/357/EGS (Četrta direktiva o zavarovanju avtomobilske odgovornosti) (UL L 181, str. 65).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Autohaus Ostermann GmbH, tožečo stranko v postopku v glavni stvari (v nadaljevanju: tožeča stranka), in VAV Versicherungs AG, toženo stranko v postopku v glavni stvari (v nadaljevanju: tožena stranka), glede stroškov postopka obravnave zahtevka v zvezi s prometno nesrečo.

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

3 V uvodni izjavi 18 Direktive 2000/26 je navedeno:

„Poleg tega, da se poskrbi za prisotnost pooblaščenca zavarovalnice v državi, v kateri oškodovanec prebiva, je treba oškodovancu zagotoviti tudi posebno pravico do hitre obravnave odškodninskih zahtevkov; zato je nujno, da se v nacionalno zakonodajo vključijo ustrezne učinkovite in sistematične finančne ali kake druge enakovredne upravne sankcije, recimo sodne prepovedi v kombinaciji z upravnimi kaznimi, redno obveščanje nadzornih organov, kontrole na samem mestu, objave v nacionalnem uradnem listu in tisku, začasna ustavitev dejavnosti družbe (prepoved sklepanja novih pogodb za določeno obdobje), imenovanje posebnega pooblaščenca nadzornih organov, odgovornega za spremljanje in nadzor tega, ali poslovanje poteka skladno z zavarovalnopravnimi predpisi, odvzem dovoljenja za opravljanje tovrstnih zavarovalnih poslov ter sankcije za direktorje in člane uprave, za primer, da zavarovalnica ali njen pooblaščenec ne izpolnjujeta svoje obveznosti, po kateri bi

morala v razumnem roku ponuditi odškodnino; to ne sme vplivati na uporabo katerega koli drugega ukrepa, zlasti skladno s pravnimi predpisi, ki veljajo za zavarovalni nadzor; vendar pri tem velja pogoj, da tako odgovornost kot povzročena materialna škoda ali telesna poškodba niso sporne, zato lahko zavarovalnica da utemeljeno ponudbo v predpisanem roku; takšna ponudba za odškodnino mora biti pisna in mora vsebovati razloge, na katerih temelji ocena odgovornosti in škode."

4 V členu 1 Direktive 2000/26 z naslovom „Področje uporabe" je določeno:

„1. Cilj te direktive je opredeliti posebne predpise za oškodovance, ki so upravičeni do odškodnine za vsako materialno škodo ali telesno poškodbo, nastalo kot posledica nesreče v državi članici, ki ni država članica stalnega prebivališča oškodovanca, in jo je povzročila uporaba vozil, ki so zavarovana v državi članici in so običajno v državi članici.

[...]

2. Člena 4 in 6 se uporabljata le pri nesrečah, ki jih je povzročilo vozilo:

a) ki je zavarovano pri poslovalnici v državi članici, ki ni država stalnega prebivališča oškodovanca, in

b) ki je običajno v državi članici, ki ni država stalnega prebivališča oškodovanca.

[...]“

5 V členu 4 Direktive 2000/26 z naslovom „Pooblaščenci za obravnavo odškodninskih zahtevkov“ je določeno:

„[...]

6. Države članice predvidijo obveznost, podprto s primernimi, učinkovitimi in sistematičnimi finančnimi ali enakovrednimi upravnimi sankcijami, skladno s katerimi mora v treh mesecih od datuma, ko je oškodovanec vložil svoj odškodninski zahtevek bodisi neposredno na zavarovalnico povzročitelja nesreče bodisi na njenega pooblaščenca za obravnavo odškodninskih zahtevkov:

a) zavarovalnica povzročitelja škode ali njen pooblaščenec za obravnavo odškodninskih zahtevkov dati utemeljeno ponudbo za odškodnino, če odgovornost ni sporna in je bila škoda v celoti ocenjena, ali

b) zavarovalnica, na katero je bil odškodninski zahtevek naslovljen, ali njen pooblaščenec za obravnavo odškodninskih zahtevkov dati utemeljen odgovor na točke iz zahtevka, če je odgovornost bodisi sporna bodisi ni bila natanko ugotovljena ali pa škoda ni bila v celoti ocenjena.

Države članice sprejmejo določbe, s katerimi zagotovijo, da se v primerih, ko ponudba ni predložena v treh mesecih, zaračunajo obresti za znesek odškodnine, ki ga oškodovancu ponudi zavarovalnica ali dodeli sodišče.

[...]"

6 V členu 10(4) Direktive 2000/26 z naslovom „Izvajanje" je natančno določeno:

„Države članice smejo skladno s Pogodbo ohraniti ali vpeljati določbe, ki so za oškodovanca ugodnejše od določb, potrebnih za uskladitev s to direktivo."

Nacionalna ureditev

7 V členu 29a zakona o zavarovanju avtomobilske odgovornosti (Kraftfahrzeug-Haftpflichtversicherungsgesetz, BGBl. 651/1994, v spremenjeni različici, objavljeni v BGBl. I, 11/2002) z dne 19. avgusta 1994 (v nadaljevanju: KHVG) je določeno:

„1. Zavarovalnica ali njen pooblaščenec za obravnavo odškodninskih zahtevkov, imenovan v skladu s členom 12a [zakona o nadzoru zavarovalnic (Versicherungsaufsichtsgesetz)], mora oškodovancu v treh mesecih od datuma, ko je ta prijavil nesrečo, dati ponudbo za odškodnino, če niti njena obrazložitev niti znesek nista sporna.

2. Če zavarovalnica ali njen pooblaščenec za obravnavo odškodninskih zahtevkov ugovarjata obveznosti plačila odškodnine ali če analiza, potrebna za ugotovitev obveznosti plačila odškodnine, ob izteku roka, ki je predpisan v odstavku 1, še ni končana, mora zavarovalnica ali njen pooblaščenec v roku, ki je predpisan v odstavku 1, to pisno obrazložiti oškodovancu.

[...]

4. Če zavarovalnica ali njen pooblaščenec za obravnavo odškodninskih zahtevkov ne spoštuje obveznosti v skladu z odstavkoma 1 in 2, ima oškodovanec najpozneje do izteka roka, ki je predpisan v odstavku 1, pravico do zakonitih zamudnih obresti."

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

8 3. februarja 2004 se je v Innsbrucku zgodila prometna nesreča, v kateri sta bili udeleženi dve motorni vozili, registrirani v Avstriji. Lastnica enega od vozil je dala to popraviti tožeči stranki in nanjo prenesla svoje zahtevke do tožene stranke. Tožena stranka je zavarovalnica s sedežem na Dunaju.

9 Zastopnik tožeče stranke je z dopisom z dne 19. februarja 2004 od tožene stranke zahteval plačilo različnih zneskov do 2. marca 2004, in sicer 2206,39 EUR iz naslova stroškov popravila, 156 EUR iz naslova stroškov izvedencev, 36 EUR iz naslova dodatnih stroškov, povezanih z nesrečo, in tudi stroškov zastopnika omenjene tožeče stranke.

10 Ker tožena stranka ni odgovorila v roku, ki ji je bil določen, je Bezirksgericht Innsbruck 19. marca 2004 na zahtevo tožeče stranke izdalo plačilni nalog v višini 2407,39 EUR, skupaj s 5,5-odstotnimi obrestmi od 2. marca 2004. Ta plačilni nalog je bil 23. marca 2004 vročen toženi stranki, ki pa je nekaj dni prej na račun zastopnika omenjene tožeče stranke nakazala celotni znesek, ki je predmet spora o glavni stvari in je bil knjižen v dobro 24. marca 2004.

11 Ker je tožena stranka poravnala znesek v glavni stvari, se je zahteva pri Bezirksgericht Innsbruck omejila na vprašanje stroškov postopka. To sodišče je z odločbo z dne 18. junija 2004 toženi stranki naložilo plačilo stroškov v višini

531,01 EUR z obrazložitvijo, da imajo zavarovalnice na področju avtomobilske odgovornosti v skladu z ustaljeno sodno prakso primeren rok za obravnavo odškodninskih zahtevkov, ki je približno od 10 do 14 koledarskih dni in v katerem je tožeča stranka lahko pričakovala, da bo od zavarovalnice v primeru običajne obravnave spisa prejela odškodnino. Ugovor, ki ga je podala tožena stranka, po katerem naj bi v skladu s členom 29a(1) KHVG imela na voljo trimesečni rok za obravnavo odškodninskega zahtevka, je to sodišče zavrnilo.

12 Tožena stranka je vložila pritožbo pri Landesgericht Innsbruck. Zahtevala je spremembo odločbe Bezirksgericht Innsbruck, tako da se tožeči stranki naloži plačilo stroškov v višini 404,02 EUR. Podredno zahteva razveljavitev te odločbe.

13 Predložitveno sodišče pojasnjuje, da je v členu 41 in naslednjih zakonika o civilnem postopku (Zivilprozessordnung, v nadaljevanju: ZPO) v glavnem določeno načelo dodelitve stroškov zmagovalcu, saj mora neuspela stranka nasprotni strani, ki je uspela, povrniti stroške postopka. Vendar mora tožeča stranka v skladu s členom 45 ZPO, čeprav je njena zahteva upravičena, plačati stroške tožene stranke, če ta s svojim ravnanjem ni dala povoda za tožbo in je zahtevke takoj priznala.

14 Predložitveno sodišče meni, da bi morala, če je trditev tožene stranke, da ima zavarovalnica v skladu s členom 4(6) Direktive 2000/26 v vsakem primeru na voljo trimesečni rok za obravnavo, pravilna, stroške nositi tožeča stranka v skladu s členom 45 ZPO. Če pa bi bila sprejeta presoja tožeče stranke, da je treba zgoraj

navedeno določbo te direktive razlagati tako, da se oškodovanec lahko prej sklicuje na zapadlost terjatve in da lahko zavarovalnici določi razumen rok za plačilo, krajši od navedenega trimesečnega roka, bi bilo treba ugotoviti, da je tožena stranka dala povod za tožbo in bi zaradi tega morala nositi stroške.

15 V teh okoliščinah je Landesgericht Innsbruck prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 4(6) Direktive 2000/26 [...] razlagati tako, da ima zavarovalnica, na katero je bil vložen zahtevek, tudi v primeru enostavnega dejanskega in pravnega stanja vedno na voljo trimesečni rok za njegovo obravnavo, ali tako, da gre v tem primeru le za predpis, ki določa zapadlost, ki ne izključuje zgodnejšega uveljavljanja zahtevka s tožbo nasproti zavarovalnici po določitvi ‚primernega' roka za plačilo, ki je lahko krajši od treh mesecev?"

Vprašanje za predhodno odločanje

16 Glede na to, da odgovor na predloženo vprašanje ne dopušča nobenega razumnega dvoma, je Sodišče v skladu s členom 104(3), drugi pododstavek, Poslovnika predložitveno sodišče obvestilo, da bo odločilo z obrazloženim sklepom, in pozvalo zadevne stranke iz člena 23 Statuta Sodišča, naj v zvezi s tem predložijo morebitna stališča.

17 Zadevne stranke niso predložile nobenih stališč.

18 Avstrijska vlada se najprej sprašuje o pristojnosti Sodišča, da odgovori na predloženo vprašanje. Direktiva 2000/26 se namreč na podlagi člena 1(1) uporablja za vsako materialno škodo ali telesno poškodbo, nastalo kot posledica nesreče v državi članici, ki ni država članica stalnega prebivališča oškodovanca. Vendar naj bi dejstva v glavni stvari zadevala le Avstrijo.

19 V zvezi s tem je treba opozoriti, kot izhaja iz predložitvene odločbe, da se je avstrijski zakonodajalec ob prenosu Direktive 2000/26 v nacionalno pravo odločil enako obravnavati primere izključno nacionalnega značaja in tiste, ki jih pokriva Direktiva.

20 Vendar je Sodišče večkrat potrdilo svojo pristojnost za odločanje o predlogu za sprejetje predhodne odločbe, ki se je na predpise Skupnosti nanašalo v primerih, v katerih dejansko stanje postopka v glavni stvari sicer ni sodilo v pravo Skupnosti, vendar je bila uporaba navedenih predpisov določena z nacionalnim pravom (glej predvsem sodbo z dne 17. marca 2005 v zadevi Feron, C-170/03, ZOdl., str. I-2299, točka 11 in navedena sodna praksa).

21 Na predloženo vprašanje je torej treba odgovoriti.

22 Predložitveno sodišče s tem vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4(6) Direktive 2000/26 razlagati tako, da nasprotuje predpisu nacionalnega prava, ki omogoča oškodovancu, da vloži tožbo proti zavarovalnici po določitvi razumnega roka za plačilo, ki je krajši od trimesečnega roka, določenega v navedeni določbi.

23 Tožena stranka meni, da je treba na predloženo vprašanje odgovoriti pritrdilno, medtem ko tožeča stranka, avstrijska in nemška vlada ter Komisija Evropskih skupnosti menijo nasprotno.

24 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da cilj člena 4(6) Direktive 2000/26 ni, kot trdi tožena stranka, zavarovalnici zagotoviti razumen rok za rešitev škodnih zahtevkov, ampak, kot izhaja iz uvodne izjave 18 te direktive, oškodovancu zagotoviti posebno pravico do hitre obravnave odškodninskih zahtevkov.

25 Ta cilj je skladen s ciljem varstva oškodovancev, na katerem temeljijo direktive, ki jih Direktiva 2000/26 dopolnjuje, kot izhaja iz uvodne izjave 8 te direktive, in sicer Direktiva Sveta 72/166/EGS z dne 24. aprila 1972 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti (UL L 103, str. 1), Druga direktiva Sveta 84/5/EGS z dne 30. decembra 1983 (UL 1984, L 8, str. 17) in Tretja direktiva Sveta 90/232/EGS z dne 14. maja 1990 (UL L 129, str. 33) o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil (glej

v tem smislu sodbi z dne 28. marca 1996 v zadevi Ruiz Bernáldez, C-129/94, Recueil, str. I-1829, točka 18, in z dne 30. junija 2005 v zadevi Candolin in drugi, C-537/03, ZOdl., str. I-5745, točka 18).

26 Vendar bi bilo v nasprotju s takim ciljem varstva oškodovancev razlagati trimesečni rok, ki je določen v členu 4(6) Direktive 2000/26, tako, da ni nobene možnosti za to stranko, tudi v primeru enostavnega dejanskega in pravnega stanja, da zavarovalnica obravnava odškodninski zahtevek pred iztekom omenjenega roka.

27 Poleg tega je razlaga, po kateri člen 4(6) Direktive 2000/26 nasprotuje pravilu nacionalnega prava, ki omogoča oškodovancu, da zahteva plačilo v razumnem roku, krajšem od navedenega trimesečnega roka, v nasprotju s členom 10(4) te direktive, v katerem je določeno, da smejo države članice skladno s Pogodbo ES ohraniti ali vpeljati določbe, ki so za oškodovanca ugodnejše od določb, potrebnih za uskladitev z Direktivo 2000/26.

28 Zato je treba na predloženo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 4(6) Direktive 2000/26 razlagati tako, da ne nasprotuje pravilu nacionalnega prava, ki omogoča oškodovancu, da vloži tožbo proti zavarovalniški družbi po določitvi razumnega roka za plačilo, ki je krajši od trimesečnega roka, določenega v navedeni določbi.

Stroški

29 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

Člen 4(6) Direktive 2000/26/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. maja 2000 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju avtomobilske odgovornosti, ki spreminja direktivi Sveta 73/239/EGS in 88/357/EGS (Četrta direktiva o zavarovanju avtomobilske odgovornosti), je treba razlagati tako, da ne nasprotuje pravilu nacionalnega prava, ki omogoča oškodovancu, da vloži tožbo proti zavarovalnici po določitvi razumnega roka za plačilo, ki je krajši od trimesečnega roka, določenega v navedeni določbi.

Podpisi